

Kupujte
VOJNE BONDE!
Najstarejši
slovenski dnevnik
v Ohio
Oglasi v tem listu
so uspešni

ENAKOPRAVNOST

EQUALITY

NEODVISEN DNEVNIK ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI

Kupujte
VOJNE BONDE!
The Oldest
Slovene Daily
in Ohio
Best Advertising
Medium

VOLUME XXVI.—LETO XXVI.

CLEVELAND, OHIO, WEDNESDAY (SREDA), DECEMBER 8, 1943

ŠTEVILKA (NUMBER) 286

Turčija upostavila "najtesnejše edinstvo" z zavezniki

Kapitulacija bal-
tanskih satelitov
na vidiku

Domneva se, da bosta
Bolgarija in Rumunija
kmalu pustili nacije
na cedilu

LONDON, 7. decembra. —
Josefa "najtesnejšega edin-
stva" med Turčijo in zavezniki
tukaj tolmači kot gotovo
namenje, da bodo zavezniške
sile v kratkem začele masno in-
vazijo Balkana, in da ni več da-
vno časa, ko se bosta Rumunija
in Bolgarija, videč kaj prihaja,
od nacijske Nemčije.

Kar se omenjenih satelitskih
držav tiče, ni nobena tajnost,
da se kvizlingom v Rumuniji in
Bolgariji že sedaj šibijo kolena,
da jih Hitler le z največjo te-
žavo drži pod kontrolo. Isto ve-
dajo tudi za Madžarsko in druge
manjše kvizlinge v vzhodni E-
ropi, med katere spadata An-
drija Pavelić v Zagrebu in Milan
Milić v Beogradu.

Nemška ojačenja hitijo na
Balkan

Nemci so hitro reagirali na
napetost dogodka in so očividno
pričakovali, da Turčija ne bo
dolgo ostala nevtralna, kaj-
ne skozi več dni prihajajo po-
stojele o velikem kretanju nem-
skih čet na Balkan.

Poročila, ki prihajajo iz So-
vetske Budimpešte, pripove-
dajo, da so Nemci zadnje dni
poslali iz Bolgarije mnogo vo-
jske na postojanke na turški
meji.

**Naši
fantje-vojaki**

Na sedem-dnevni dopust je
prišel Pvt. Joseph Smerke, sin
Mr. in Mrs. Martin Smerke,
18710 Shawnee Ave. Nahaja se
pri konjenici v Camp Riley,
Kans. To je njegov prvi dopust
odkar je bil vpoklican k vojski
1. avgusta meseca julija. Nazaj odi-
ti v nedeljo. Prijatelji so vab-
ljeni, da ga obiščejo na omenje-
nem naslovu.

Pred kratkim je bil povišan v
korporala Frank Krancevic, sin
Mr. in Mrs. Frank Krancevic,
1384 East 66th St. Prijatelji
lahko pišejo na sledeči na-
slov: Cpl. Frank J. Krancevic,
516th Ord. Co. (H. M.) F. A.,
Camp Gruber, Okla., A. S. N.
35529686.

Mr. in Mrs. Mike in Frances
Valentić, 961 East 239 St., sta
prejela od vojnega departmeta
pismo, v katerem se jima spo-
roča, da je bil njih sin Pfc. Mi-
chael J. Valentić, ki se že leto
in pol nahaja v južnem Pacifi-
ku, nagrajen za svoje junaštvo
v borbi s sovražnikom v tej vojni
zoni, z srebrno zvezdo. Pri-
jatelji so vabljeni, da mu pišejo
na sledeči naslov: Pfc. Michael
J. Valentić, Co. B — 145 Inf.,
A.P.O. 37, c/o Postmaster, San
Francisco, Calif.

V nedeljo popoldne bo v S. N. Domu zelo pomembna priredba

Zlatko Baloković

V nedeljo popoldne, dne
12. decembra bomo imeli
v naši metropoli zopet po-
membno prireditev. Zdu-
ženi odbor južno-slovanskih
Amerikancev je povabil sve-
tovno znanega virtuozza
Zlatka Balokovića, da go-
stuje na omenjeni dan v Na-
rodnem domu na St. Clair
Ave.

Zlatko Baloković je violi-
nist, da mu skoro ni para.
Poleg njega nastopijo pa tu-
di naši domači umetniki, in
sicer solisti Glasbene mati-
ce in solisti pevskega zbora Abraševića.

Program je razdeljen na dva dela: umetniški in po-
litični. Ob tej priliki namreč nastopijo govorniki, ki bo-
do pojasnjevali o združenemu odboru južno-slovanskih
Amerikancev. V imenu Slovenskega ameriškega narod-
nega sveta nastopi Ethin Kristan, v imenu Hrvaškega
sveta Baloković; nadalje so povabljeni žarko Bunčić, ki
je predsednik Srbskega vidovdanskega kongresa, in dr.
Popov od Bolgarskega narodnega sveta.

Torej, ne pozabite tega pomembnega dneva. V ne-
deljo pohitimo vsi v Narodni dom na St. Clair Ave. Pri-
četek ob pol treh popoldne.

NOV DAVČNI ROK PLAČLJIV DNE 15. DECEMBRA

Office of War Information,
Washington, D. C.

Washington. — Komisar za
notranje dohodke, Robert E.
Hannegan, poziva vse davkopla-
čevalce, da sami odločijo, da li
so obvezani ali ne, odposlati
svoj originalni ali popravljeni
formular takozvane "Deklara-
cije cenitve dohodkov in Victo-
ry takse", dne 15. decembra ali
prej.

G. Hannegan objasnjuje, da
je le malo davkoplačevalcev
zdej dolžnih, da se javijo, ter
predlaga, naj vsakdo zase od-
loči, dali je prizadet ali ne.

Pretežna večina davkoplače-
valcev nima ničesar več javiti
do vsakoletne deklaracije do-
hodkov in Victory takse, za ka-
tero je zadnji rok 15. marc
1944. Vendar pa je nekaj dav-
koplačevalcev, ki so vposlali
svoje "deklaracije" meseca sep-
tembra in imajo plačati en rok
davka do 15. decembra, plačilo,
za katero jim njihov lokalni ko-
lektor notranjih dohodkov mo-
ra vposlati račun.

V splošnem bodo morali vpo-
slati svoje podatke dne 15. de-
cembra ali prej naslednji:
1. Farmarji, katerih dohodki
so dovolj veliki, da jih mora-
jo javiti davčni oblasti, a so mo-
gli odložiti deklaracijo na po-
dlagi posebnih določb zakona,
ki dovoljuje farmarjem, da po-
čakajo do 15. decembra.

2. Posamezniki, ki so sicer ja-
vili svoje dohodke meseca sep-
tembra, a so svoje dohodke
podcenjevali za več kot 20 od-
stotkov, ter so radi tega dolžni,
da vpošljejo popravljene dekla-
racije, da se izognejo globam.

3. Osebe, ki meseca septem-
bra niso napravile nobene de-
klaracije, ker so cenile, da nji-
hovi dohodki niso dovolj visoki,
da bi bila deklaracija potreb-

na, a so od tega časa sem prišle
v eno naslednjih kategorij:

a) Vsakdo, ki ceni, da bo imel
v teku koledarskega leta
1943 za več kot 100 dolarjev dru-
gih dohodkov iz virov, ki niso
mezd, od katerih se odtrguje,
in katerih dohodki so obenem
tako veliki, da morajo vposlati
takozvani "Income Tax Re-
turn" (\$500 za posamezno ose-
bo, \$1,200 za poročen par, ali
\$620 za poročenega posameznika).

b) Vsaka posamezna oseba,
ki pričakuje imeti v teku leta
skupnih dohodkov za \$2,700.

c) Vsaka poročena oseba ali
poročen par, ki pričakuje posa-
mič ali skupno zaslužiti v teku
leta \$3,500 iz dohodkov plače.

d) Vsakdo, ki je moral leta
1942 vposlati deklaracijo, a ce-
ni svoje dohodke v letu 1943
na manj kot v letu 1942.

Nekaj bo morda tudi takih
davkoplačevalcev, ki so vposla-
li svoje deklaracije meseca sep-
tembra in tudi plačali polovico
davka po svoji cenitvi, ki pa bo-
do mnenja, da je znesek, kate-
rega jim bo kolektor zaračunal
za decemberski rok, več kot jim
gre. Taki davkoplačevalci tudi
morajo vposlati svoje poprav-
ljene deklaracije, v katerih bo-
do popravili svoje prejšnje ce-
nitve, in napravili nov račun
glede zneska, katerega dolguje-
jo za decemberski rok. V vseh
takih slučajih velja vposlati po-
pravljeni deklaracijo skupaj z
računom prejetih od kolektor-
ja, in v slučaju, da je dotičnik
že prejel povračilo, tudi ta do-
kument, vse do dne 15. decem-
bra.

Deklaracija za 15. december
je dejal G. Hannegan, "je v
stvari le nadaljevanje in izpo-
polnitev septemberske dekla-
racije. Obe sta stopnji v poteku

Byrnes objavil svarilo na delavce glede stavk

Na kongres je naslovil
apel za podaljšanje
subvencij za farmerje

WASHINGTON, 7. decembra.
— James F. Byrnes, načelnik
urada za vojno mobilizacijo, je
nocoj objavil apel na kongres,
da podoljša zakonodajni pro-
gram za poljedelske subvencije,
ker to je edini način, ako se ho-
če preprečiti inflacija.

Obenem pa je naslovil svarilo
na delavstvo, da neha s stavka-
mi in stavkovnimi grožnjami.
Vsaka skupina, ki ogroža do-
mačo fronto, je rekel Byrnes,
se igra s "političnim samokre-
som", in vlada ji mora ukazati,
da odloži tako orožje.

Novi grobovi

FRANK SVETE

Snoči je po več-mesečni bo-
lezni umrl Frank Svete, star 50
let, sorodnik znane Svetovne
družine, 6120 St. Clair Ave.
Zadnjih 19 let je stanoval pri
sorodnikih Math Brancel,
16123 Parkgrove Ave. Pogreb
oskrbuje Grdinač & Soud. Po-
drobnosti bomo poročali jutri.

JOSEPHINE VIDMAR

Po enotedenski bolezni je pre-
minila v St. Alexis bolnišnici ob
polnoči v ponedeljek, Josephine
Vidmar, rojena Kaušek, stanu-
joča na 8117 Aetna Rd. Stara
je bila 57 let. Pokojnica je bila
doma iz Stične vasi, odkoder je
prišla v Ameriko pred 32. leti.
Tukaj zapuščala žalujočega so-
proga Ignaca, dve hčeri, Sophie,
poročeno Modic, in Anno, poro-
čeno Kic, tri sinove, Pvt. Ignatiusa,
Josepha in Raymonda,
pastorke: Rose Vapenik, Mary
Tomsic in Johna, ter vnuke. Po-
greb se bo vršil v petek ob 8:30
uri zjutraj iz Louis L. Ferfolia
pogrebnega zavoda, 9116 Union
Ave., v cerkev sv. Lovrenca in
nato na Calvary pokopališče.

"Divja stavka" končana

V obratu American Steel and
Wire Co. je včeraj odšlo na
"divjo stavko" nekaj nad sto
delavcev, kar je ustavilo ves o-
brat, ampak snoči ob enajstih
so se vsi vrnili na delo, potem
ko je bil dosežen sporazum, da
se sporna zadeva reši potom ar-
bitracije. Uradniki CIO unije
pravijo, da stavka ni bila avto-
rizirana.

SVOBODOMISELNE SLOVENKE

Letna seja društva "Svobo-
domiselnice Slovenke" št. 2, SDZ
se vrši jutri, v četrtek, 9. de-
cembra ob 7:30 uri zvečer v so-
bi št. 1 Slovenskega narodnega
doma na St. Clair Ave. Članice
so vabljene, da se udeležijo pol-
noštevno.

davkoplačevanja po sistemu
"Pay-as-you-go", kot to določu-
je zakon za davke iz leta 1943.

Gospod Hannegan je tudi ob-
ljubil, da bodo uradi kolektor-
jev notranjih dohodkov širom
dežele davkoplačevalcem zopet
toliko pomagali pri sestavlja-
nju njihovih deklaracij kot le
mogoče.

V Rusiji 4 milje od važnega železniškega križišča

Glasom zadnjih vesti iz Mo-
skve, so ruske čete včeraj v
dnjeprskem kolenu bile samo
še 4 milje od važnega železniš-
kega križišča v Znamenki, čigar
padec je pričakovati vsak čas.

V bojih na tem sektorju je
tekotom dneva padlo 1,600 Nem-
cev.

Toda na kijevski fronti so
Nemci vprizorili oster napad, v
katerem so rabili do 1,700 tan-
kov; nakar so bili Rusi prisilje-
ni umakniti se iz nekaterih na-
seljenih krajev.

V bojih v dnjeprskem kolenu
so Rusi zajeli precej Nemcev in
zaplenili tri vlake, ki so bili
polni vojaškega materiala.

Sodnik podprl svobodo govora

Mestni sodnik William J. Mc-
Dermott je včeraj oprostil Ri-
charda Tusseya, ki je bil areti-
ran 14. avgusta, ko je govoril
v Gordon parku, potem ko je
direktor parkov zavrnil prošnjo
za obdržanje shoda v ome-
njemem parku. Tussey je akti-
ven član Socialistične delavske
stranke (Socialist Labor Par-
ty.)

Sodnik je odločil, da je mest-
na ordinanca, sprejeta leta
1918, ki prepoveduje obdrža-
vanje shodov v mestnih parkih,
protiustavna.

Tussey je zagovarjal Mar-
vin C. Harrison, ki je lokalni
zastopnik Ameriške zveze za
civilne svobodščine. V svojem
argumentu je sodnika opozoril
na nedavno odločitev najvišjega
sodišča Zedinjenih držav, v ka-
teri je bila svoboda govora pod
enakimi okoliščinami podprta v
New Jersey City, kjer je teda-
nji župan Hague skušal pre-
prečiti javno zborovanje zastop-
nikov CIO unije.

Domneva se, da utegne mest-
na vlada z ozirom na odločitev
sodnika McDermotta mestni
zbornici priporočati, da razvelja-
vi omenjeno ordinanco, ki je bi-
la sprejeta v dnevih histerije v
zadnji svetovni vojni.

VOJAK OBTOŽEN UMORA DEKLICE

ENGLEWOOD, Col., 7. de-
cembra. — Tukaj je bil danes
aretiran in obtožen umora sar-
žent Frank H. Martz iz Sund-
buryja, Pa., katerega se dolži,
da je izvalil neko triletno dekl-
co od njene matere ter jo zlo-
rabil, potem pa umoril. Truplo
deklice je bilo najdeno v kuh-
nji vojakovega stanovanja.

Martz je 33 let star in se je
nahajal v bližnjem Fort Logan
taborišču. Oblasti so "podvzele
varnostne korake za zaščito vo-
jaka, kajti razburjenje v jav-
nosti je zelo veliko.

ZNAMKE PRODAJNEGA DAVKA

Mr. Erazem Gorshe prosi ro-
jake, da bi zbirali znamke pro-
dajnega davka (Sales Tax
Stamps) ter jih oddali za Slo-
venski narodni muzej. Znamke
lahko izročite v ta namen Mr.
Johnu Tavčarju, tajniku Slo-
venskega narodnega doma, ali
pa Mr. Gorshetu.

Na vidiku je zavezniška ofenziva na Balkanu

Roosevelt in Churchill naznanjata tudi "trdno prijateljstvo" med Ankaro in Moskvo

KAIRO, 7. decembra. — Predsednik Roosevelt in
premier Churchill sta nocoj naznanila završenje tridnev-
nega posvetovanja s turškim predsednikom Ismetom Ino-
nu-jem, na katerem je bila proučena splošna politična si-
tuacija z ozirom na načrte, ki so v razvoju, in zaključek
je bil ta, da je med zavezniškimi silami in Turčijo prišlo
do "najtesnejšega edinstva."

Rusija zastopana na konferenci

Na tej važni konferenci, ki je sledila takoj po kon-
ferenci v Kairu glede Daljnega vzhoda, kateri je pris-
stvoval Čiang Kajšek, in pa po konferenci v Teheranu,
na kateri je bil navzoč premier Stalin, je bilo obenem
uradno ugotovljeno, da med Sovjetsko unijo in Turčijo
obstoji "trdno prijateljstvo."

Tako je rečeno v tozadevnem
uradnem komunikatu, ki ugo-
tavlja, da je bila na večini sej
tridnevnega posvetovanja za-
stopana tudi Sovjetska Rusija.

Turška pomoč pri invaziji Balkana

V Kairu je nocoj obstojal
splošen vtis, da "najtesnejše e-
dinstvo", ki je bilo upostavljeno
med zavezniškimi silami in Tur-
čijo, ne more pomeniti drugega,
kakor da zavezniški pripravljajo
načrte za invazijo Balkana, in
da bo Turčija pri taki invaziji
bodisi pomagala direktno, to se
pravi, s tem da bo stopila v
vojno na zavezniški strani, ali
pa da bo sodelovala z združe-
ni narodi na kak drug učinko-
vit način, morda s tem, da bo
dala na razpolago baze, s kate-
rih bodo zavezniške sile lahko
uspešno operirale proti nem-
skim silam na Balkanu.

Konferenca je trajala tri dni,
in se je vršila 4., 5. in 6. decem-

bra. S predsednikom Roosevelt-
om je bil navzoč njegov osebni
svetovalec Harry Hopkins, po-
leg premierja Churchilla je
vsem sejam prisostvoval tudi
zunanj minister Anthony Eden.
Turčija pa je bila zastopana po
predsedniku Ismetu Inonu in
zunanjem ministru Nuanu Me-
nemciogluju.

Sovjetska unija je bila zasto-
pana po svojem poslaniku v
Turčiji, Sergejem Vinogradov-
em, ki se je udeležil večine sej.

William B. King korespon-
dent "Associated Press" novi-
narske agencije v Ankari, je v
depeši, ki je bila poslana 4. de-
cembra, ampak je bila od cen-
zure zadržana do včeraj, izrazil
mnenje, da ni skoro nikakega
dvoma, da konferenca v Kairu
pripravlja tla za vstop Turčije v
vojno, dasiravno utegne biti vo-
jaška akcija odložena za nekaj
mesecev.

Ako je to pravilno, tedaj na-
meravajo zavezniški podvzeti in-
vazijo Balkana v velikem stilu
enkrat splošno.

Grška vlada in narod

KAIRO, 15. novembra — (O.
N. A.) — Grški ministrski pre-
sednik Tsouderos je v posebnem
interviewu z Overseas
News Agency izjavil, da ni ne-
mogoče, da bo grški kralj spre-
menil svoje stališče glede po-
vratka v domovino, ter da je to
odvisno od bodočega razvoja
dogodkov.

Tukajšnji krogi sodijo, da se
bo kralj premislil zaradi odpo-
ra organizacij patriotov.

Tudi Churchillov govor pod-
pira to mnenje. Angleški pre-
mier je dejal v angleškem par-
lamentu, da angleška vlada ni-
ma nobenih obilicij napram
kralju Georgu II, da ga bo pa
podpirala kot konstitucionalne-
ka šefa Grčije tako dolgo, da
bo mogoče grški narod povedati
svojo voljo.

Predsednik grške vlade
Tsouderos pravi, da Churchill-
ova izjava ne pove nič novega in
ničesar ne spreminja na dani si-
tuaciji, katero le potrjuje.

Glede podrobne politične si-
tuacije je izjavil predsednik
Tsouderos, da je rad priprav-
ljen razširiti svojo vladno, ako
bi vse borbene organizacije na
domačih tleh pristale na to, da
vstopijo v tako razširjeno vla-
do.

LETNA SEJA DRUŠTVA "KRANJ"

Letna seja Slovenskega sa-
mostojnega društva "Kranj" se
bo vršila nocoj, v dvorani št. 4,
staro poslopje Slovenskega na-
rodnega doma, St. Clair Ave.
Pričetek ob 7:30 uri. Članstvo
je vabljeno, da se polnoštevno
udeleži.

GLAVNA LETNA SEJA

Nocoj, ob 8. uri se v navad-
nih prostorih v Slovenskem na-
rodnem domu na St. Clair Ave.
vrši letna seja društva Sv. An-
ne štev. 4 S. D. Z. Članice so
vabljene, da se udeležijo v pol-
nem številu, ker na dnevnem
redu so volitve odbora za pri-
hodnje leto in druge važ-
nih zadev.

"Toda tega splošnega spora-
zuma ni bilo mogoče doseči", je
dejal predsednik, "odgovor po-
litičnih strank je bil, da je naj-
bolje, da ostane sedanja vlada
nespremenjena na krmilu, vsaj
do konca vojne."

Tsouderos je mimogrede o-
menil, da je sedanja vlada za-
stopništvo poglavitnih liberal-
nih strank iz Grčije pred vojno.
Dejal je, da bo takoj po vojni
odstopil in prepustil svoje me-
sto vladi, katero si bo izbral
grški narod.

UREDNIŠKA STRAN "ENAKOPRAVNOSTI"

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING AND PUBLISHING CO.
6331 ST. CLAIR AVENUE - HENDERSON 5311-12
Issued Every Day Except Sundays and Holidays
SUBSCRIPTION RATES (CENE NAROCNINI)

By Carrier in Cleveland and by Mail Out of Town:
(Po raznašalcu v Clevelandu in po pošti izven mesta):

For One Year - (Za celo leto) \$6.50
For Half Year - (Za pol leta) 3.50
For 3 Months - (Za 3 mesece) 2.00

By Mail in Cleveland, Canada and Mexico:

(Po pošti v Clevelandu, Kanadi in Mehiki):
For One Year - (Za celo leto) \$7.50
For Half Year - (Za pol leta) 4.00
For 3 Months - (Za 3 mesece) 2.25

For Europe, South America and Other Foreign Countries:

(Za Evropo, Južno Ameriko in druge inozemske države):
For One Year - (Za celo leto) \$8.00
For Half Year - (Za pol leta) 4.50

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3rd, 1879.

104

Kaj pomeni proglasitev provizorične narodne vlade v Jugoslaviji

C. L. Sulzberger, štabni korespondent "New York Timesa" v Kairu, ima kot zastopnik tega svetovno uvaževanega lista brez dvoma dostop do informacij, ki se jih ne pobira na cesti, zato je morda danes eden najbolje informiranih časnikarjev svetovnega tiska o zadevah južne in vzhodne Evrope. Kot razvidno iz njegovih depes, poročil in člankov, zelo vestno zasleduje razvoj v Jugoslaviji, in ker se zamejna vlada kralja Petra sedaj nahaja v Kairu, kjer je tudi glavni stan zavezniškega vojaškega štaba za Vzhodno Evropo, ima priliko na licu mesta zasledovati in proučevati politična trenja v jugoslovanskih in zavezniških krogih. Kadar torej piše in komentira o jugoslovanskih zadevah, zasluži njegova izvajanja resno pozornost in uvaževanje.

Z ozirom na to hočemo v naslednjih vrstah podati glavne točke Sulzbergerjevega poročila z dne 5. decembra in objavljenega v "Timesu" naslednjega dne 6. decembra, v katerem komentira glede najnovejšega razvoja v Jugoslaviji, o proglasu provizorične narodne vlade od voditeljev partizanskega gibanja.

Kakor smo v našem listu že poročali, je proglas zamejno vlado v Kairu skrajno razburil, in v svojem razburjenju je dala v svet ogorčeno izjavo, ki je interesantna v več kot enem oziru. Sulzberger tozadevno poroča sledeče:

"V uradni izjavi, objavljeni od Jugoslovanskega informacijskega urada, ki je slej ko prej podpiral očitno propadajočo stvar generala Draže Mihajlovića, se partizane opisuje kot gibanje 'terorističnega nasilja, ki v nobenem pogledu ne predstavlja demokratičnih in socialnih nazorov našega ljudstva ali njegovega narodnega duha.'"

Zelo značilno v gornjem je, kako Sulzberger gleda na Mihajlovićev položaj, in ako on smatra, da zastopa "očividno propadajočo stvar" (v angleščini: obviously waning cause), tega ni vjel v zraku, temveč se vsekar opira na njemu znana dejstva. Ako pa Mihajlovićeva stvar propada, iz tega logično sledi, da partizanstvo pridobiva na ugledu in vplivu, oziroma, da se odgovorni faktorji v zavezniškem taboru definitivno nagibajo na njihovo stran, na stran Jugoslovanske osvobodilne vojske, generala Tita in dr. Ribarja.

Da je to resnica, kaže izjava zamejne vlade kristalno čisto v obtožbi proti "gotovim zavezniškim institucijam," o katerih trdi, da so "žal mnogo pripomogle," da so partizani za vse praktične svrhe "povabili" kralja Petra in njegove ministre, da naj kar ostanejo še nadalje "zamejna vlada," ker ljudstvo v Jugoslaviji jih ne potrebuje in se bo lahko vladalo brez njihove pomoči.

Kar se obtožbe same tiče, bo vsekakor resnična, ampak v drugačnem smislu, kot trdi zamejna vlada, ki je v svojem ogorčenju zamenjala vzrok in učinek.

Zavezniške vlade so bile spočetka stoprocentno za kraljem Petrom in Mihajlovićem in niso partizanom popolnoma nič in do ničesar pripomogle. Tisto priznanje in upoštevanje, ki ga danes uživajo pri "zavezniških institucijah," je rezultat njihove borbe proti silam osi. Ako bi bili ljudje pri jugoslovanskih zamejni vladi poslušali glas ljudstva, ki je ostalo doma, namesto da so trmasto potiskali v ospredje Mihajlovića, čigar laži-vojna proti Nemcem in Italijanom je danes totalno razgaljena, bi jim danes ne bilo treba iskati krivcev za svojo zagato tam, kjer jih ni.

Koga imajo močje pri zamejni vladi v mislih, pravi Sulzberger, ni nobena tajnost. Obtožilni prst je predvsem naperjen proti Britski radijski korporaciji, to se pravi, proti angleški vladi sami, kajti omenjena ustano-

va ni privatna korporacija, temveč je za vse praktične svrhe vladna agencija.

Kaj je praktični efekt te velevažne poteze jugoslovanskih partizanov? Po Sulzbergerjevem mnenju predstavlja važen korak k "razčiščenju zapletene jugoslovanske situacije," kajti velike zavezniške vlade bodo sedaj morale napraviti odločitev ter povedati, kje stoje, za kraljem Petrom in Mihajlovićem ali za ljudstvom v Jugoslaviji, ki vodi aktivno in junaško borbo proti skupnemu sovražniku. V tej zvezi Sulzberger svoje poročilo zaključuje z značilnimi besedami:

"Vpostavitve jugoslovanske začasne vlade od strani partizanov je enako učinkovito ukinilo vse vezi med kraljem Petrom in tem režimom, kakor je vpostavitve Francoskega narodnega osvobodilnega odbora pretrgala vse dotedanje vezi z maršalom Petainom in Vichyjem."

UREDNIKOVA POŠTA

Letna seja preložena

Euclid, Ohio. — Članom društva "Cvetiči Noble" št. 450 S. N. P. J. naznanjam, da je bila letna seja preložena iz druge nedelje na tretjo nedeljo v mesecu, torej se bo vršila v nedeljo, dne 19. decembra, ob 9. uri zjutraj v Slovenskem društvenem domu na Recher Ave.

Seja je bila preložena radi moje odsotnosti za 14 dni, ker sem se podala na obisk k mojim sinovom, ki služita pri mornarici.

V slučaju potrebe ali bolezn, se pa med tem časom obrnite na bivšega tajnika Mr. Frank Tegel, 960 E. 239 St.

S pozdravom

Mary Dodić, tajnica.

Prispevki v novembru pri JPO,SS št. 35

Cleveland, Ohni. — Sledeči so prispevali v mesecu novembru spodaj podpisani:

Jos Zakrajšek \$1.00, Mrs. Dodić izročila, ki sta darovala sledeča: Frank Požar \$2.00, in Mrs. Dodić \$1.00, Mr. in Mrs. Leopold Gražar \$10.00, Mr. in Mrs. Andrew Zupanc \$5.00, Mr. J. A. Homec \$5.00, Mrs. Apolonia Homec \$5.00, Mrs. Ludmila Hazel \$5.00, Mr. in Mrs. John Janc \$5.00, Andrew Božić (zidar) \$5.00, Mrs. Gert. Bokal \$10.00, ki je odstopila tudi provizijo pri nabiranju glasov v programne knjižice ob priliki naše prireditve. Opravičena je bila do \$8.75 in je dodala še \$1.25, tako je njen prispevek za november gori omenjena vsota.

Dr. "V boj" št. 53 SNPJ mesečni prispevek za november \$12.50, Mrs. Znidaršič in John (sin) \$2.00, Mr. Andrew Božić (kovač) mi je izročil prispevek od lovskega kluba St. Clair Rifle and Hunting Club \$25.00, kar je že lep delež od naših slovenskih lovcev.

Torej skupnih prispevkov v novembru je \$83.50. Ni veliko je pa bolje kot nič.

Torej kaj je z ostalimi nabiralci? Upam, da se boste potrudili v mesecu decembru bolj.

Za naslednjo kot je naša ni dovolj mesečno, bi moralo biti precej več.

Torej prispevajte pač kakor zmorate, posebno se tisti, ki se še niste odzvali z vašim prispevkom. Narodna dolžnost je nas vseh, vsi smo sinovi in hčere tega trpečega naroda, ki preživlja kri za svojo svobodo, in če nam je kaj na tem, da bi jih radi videli že enkrat svobodne na svoji zemlji, storimo vsi svojo dolžnost.

Za podružnico št. 35

JPO, SS,

J. F. Durn, taj.

Delujmo za narod

Cleveland, Ohio. — Mi čitamo, mi pišemo, storimo pa malo za narod, kojega sinovi in hčere smo. Mi imamo vso priliko, da skušamo pomagati temu na-

šemu narodu, katerega domovina je v nevarnosti, in tudi sam narod je v nevarnosti, da izgine iz površja zemeljske globe, kakor je že marsikateri narod izginil, in le še zgodovina se ga spominja.

Imamo Slovenci ameriški narodni svet, katerega je narod izvolil, da vodi borbo za osvoboditev naših bratov in sester iz sovražnikovih krempljev. Dajmo pa li mi kot bratje svojih rodni bratov podpora temu izvoljenemu odboru, da bo lahko vodil to borbo? Da, ali ta odbor dobiva od nas prav malenkostno podporo, če pomislimo koliko kritike izustimo napram okupatorjem ozemlja naše rodne domovine.

Pravijo, da ima Cleveland nad petdeset tisoč Slovencev. Recimo, da bi vsak od teh 50.000 narodovih rojakov prispeval deset dolarjev, bi bil ta odbor samo iz Clevelanda prejel \$500.000.

Zdi se nam pa, da vsa podpora, kar jo je prejel, bi znašala na vsakega dobrega rojaka, ki se tako jezi na one, kateri so zasedli njegovo rojstno domovino le deset centov? Toraj, domovina se naj rešuje z desetimi centi, komaj toliko naj bo vredna kakor čaša pive v gostilni, in niti ne toliko, kolikor stane glažek žganja, za katerega se brigamo toliko, da stojimo ure in ure v vrstah pred prodajalnami likerja.

In nekaterim pa ni niti toliko vredna, ker imajo vsakovrstne predhodke proti odboru, dasi stori kar se stori da.

Vprašanje bo, da če je pisec tega dopisa storil svojo dolžnost s prispevanjem? Ne še popolnoma, ali ako bi bil izmed 50.000 rojakov prispeval vsak toliko, kot on, bi imel odbor danes na roki že \$600.000 mesto \$50.000, in poleg tega posveča pisec tudi precej časa v prid svoje domovine.

Da pišem to, je radi tega, ker vidim potrebo, da ponovno obiščem po Collinwoodu, Nottinghamu, in Euclidu one trgovce in druge rojake, za katerih naslove vem.

Zadnjič je bilo nabranega po Frances Eržen in dopisniku 174 dolarjev, ali nisva vseh obiskala. Sedaj bom nadaljeval sam, ker njej ni mogoče radi obiščem, da boste vedeli po kaj sem prišel, in da ne boste odklonili ker vam ne bo nikoli žal, da ste storili svojo narodno dolžnost.

Vedite, da opravljati taka dela so poteškoče ker vsak se boji kritike od vas prispevateljev.

Nekateri pa smatramo, da niste vsi kritiki, ampak tudi dobri rojaki, ki ste pripravljeni prispevati, samo ne veste kam naj bi prinesli vaš dolar za vašo nekdanjo domovino. Na primer Frank Žagar me sreča nekje tam, in pravi: Sem mislil, da nas boš posetil ker sem naročil ženi naj daruje. Odgovor je bil: "Frank, ali imaš vsoto, ki si jo

Iz urada Slovenskega ameriškega narodnega sveta

3935 W. 26th St., Chicago, Ill.

Sansovi zaupniki

Zadnja točka v podružničnih pravilih naše organizacije določa, da naj izvrševalni odbor imenuje zlasti v okrajih, kjer ni člana ali članice Sansovega osrednjega odbora, zaupnika, oziroma zaupnico. Glasi se tole: "Da se olajša zveza in sodelovanje članstva in podružnic z izvrševalnim odborom Slovenskega ameriškega narodnega sveta, imenuje ta v okrajih, kjer je večje število podružnic, po posvetovanju s temi zaupniki, zlasti če ni v tistem okraju člana ali članice osrednjega odbora Slovenskega ameriškega narodnega sveta."

Zaupnikova naloga je to, da opazuje delo v svojem območju, sodeluje z nasveti in pojasnili, vzdržuje stike z uradom izvrševalnega odbora in mu daje nasvete v prid ciljev Slovenskega ameriškega narodnega sveta na podlagi razmer v svojem okraju.

Seja izvrševalnega odbora, ki se je vršila dne 4. decembra v Chicagu, se je bavila s tem vprašanjem.

Tisti, ki bodo imenovani za zaupnike, oziroma zaupnice, naj se ravna po zgoraj navedeni točki, pa bodo v polni meri izpolnjevali svoje dolžnosti ter nam s tem veliko pomagali v naših prizadevanjih.

Naše gibanje

V času od 26. novembra do 2. decembra so nam poslane prispevke sledeče podružnice: St. 18 SANS Sheboygan, Wis., \$11.50; št. 39 SANS Cleveland, O. \$1.000.00; št. 45 SANS Sheboygan, Wis. \$3.00; št. 54 SANS Chicago, Ill., \$14.00; št. 59, SANS Brooklyn, N. Y., \$15.00; št. 65 SANS Worcester, N. Y., \$15.00; št. 83 SANS, Walenburg, Colo., \$4.00; št. 90 SANS, Kirkland Lake, Ontario Canada, \$53.30.

V istem času se je spomnila Federacija SNPJ, Barberton, O. naše organizacije z desetimi dolarji, dr. št. 82 ABZ, Sheboygan, Wis., nam je poslalo \$10 in št. 72 ABZ, Renton, Wash. pa \$23.50 v podporo.

namenil zaenkrat za domovino pri sebi? — Frank je potegnil petak, dasi je že prej daroval postojanko na St. Clair Ave. in SANS je bil za petak močnejši.

Ker je bil Frank že preskrbljen z kartico od št. 39, sem vpisal Mrs. Žagar tako, da sta oba člana Slovenskega ameriškega narodnega sveta.

Antona Gubanca, trgovca na Waterloo in E. 168. cesti, ni bilo treba vprašati. Tone, je rekel "ti pobiraš za SANS, bom pa še jaz dal", in zopet petak. Toraj če bo več Žagarjev in Gubancev, bo kmalu zopet nekaj stotakov za SANS.

In da ne pozabite društva izvoliti tudi zastopnike za seje postojank Slovenskega ameriškega narodnega sveta. Tukaj v Collinwoodu boste prejeli pisma od Josepha Durna za seje podružnice št. 48.

Nadalje se vas opozarja, da bo v nedeljo 12. decembra koncert pod avspicijo Združenega odbora južnih Slovanov. Glavna atrakcija bo goslar Zlatko Baloković, in vse se bo vršilo v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave. ob pol treh popoldne.

Postojanka št. 48 v collinwoodskem okrožju priredi enkrat v februarju, 1944 javen shod. Kdaj, bo objavljeno v časopisu.

Za Slovenski ameriški narodni svet, postojanka št. 48, Frank Barbić, predsednik.

Shodi, seje sestanki in prireditve

Podružnica št. 90 S A N S Kirkland Lake, Ont., Canada, je, kakor nam je sporočil njen tajnik Max Skube, imela s sodelovanjem tamošnjih slovenskih društev lepo uspelo veselico za SANS. Ko bodo vsi računani v redu, nam bo poslala čisti prebitek. Ta podružnica ima svojo redno sejo in občni zbor v nedeljo 19. decembra. Člani in vse občinstvo je vabljeni, da se udeleži.

Podružnica št. 48 SANS, Cleveland, O., misli, kakor nam naznanja njen tajnik in zapisnikar Jos. F. Durn, imeti javni shod enkrat v začetku meseca februarja prihodnje leto. Za govornike bodo povabljeni Ethbin Kristan, Louis Adamić in rev. Emil Glocar.

Prihodnja seja podružnice št. 2, SANS, Chicago, Ill., se je radi božiča preložila in se bo vršila dne 18. decembra zvečer v prostorih na 1638 N. Halsted St. Po seji bo kakor vselej domača zabava. Članstvo bo o tem še posebej obveščeno.

Poročila o nakupu vojnih vladnih obveznic

Poročilo o tem, za koliko so naši ljudje pokupili vojnih vladnih obveznic ali bondov med kampanjo za tretje vojno posojilo, je nam poslala podružnica št. 1, SANS, Detroit, Mich., in naznanila vsoto \$50,350.00.

Kaj se godi v stari domovini? Posebej tiskano poročilo o tem, kaj se godi v stari domovini, smo v tednu, ki se je začel z dnem 29. novembra, poslali v nekaj izvodih tajništvo vseh SANSovih podružnic, da se prečita na sejah in razdeli med članstvo.

Wellsova deklaracija o človeških pravicah

Meseca oktobra 1. l. je slavni angleški književnik H. G. Wells v londonskem listu "Times" objavil svojo "Deklaracijo o človeških pravicah", kakor si jo on zamišljal in kakšno naj bi demokratične države imele pred očmi kot cilj pri urejanju bodočih družabnih razmer po končani vojni. Deklaracija je po vsem svetu vzbudila veliko pozornost, zato seznanjamo z njo tudi naše čitatelje. — Razdeljena je na 10 točk in se glasi:

1. Vsak človek, ne glede na raso in barvo, ima pravico do hrane, do strehe, do obleke, do

demokratične države imele pred očmi kot cilj pri urejanju bodočih družabnih razmer po končani vojni. Deklaracija je po vsem svetu vzbudila veliko pozornost, zato seznanjamo z njo tudi naše čitatelje. — Razdeljena je na 10 točk in se glasi:

1. Vsak človek, ne glede na raso in barvo, ima pravico do hrane, do strehe, do obleke, do

demokratične države imele pred očmi kot cilj pri urejanju bodočih družabnih razmer po končani vojni. Deklaracija je po vsem svetu vzbudila veliko pozornost, zato seznanjamo z njo tudi naše čitatelje. — Razdeljena je na 10 točk in se glasi:

1. Vsak človek, ne glede na raso in barvo, ima pravico do hrane, do strehe, do obleke, do

demokratične države imele pred očmi kot cilj pri urejanju bodočih družabnih razmer po končani vojni. Deklaracija je po vsem svetu vzbudila veliko pozornost, zato seznanjamo z njo tudi naše čitatelje. — Razdeljena je na 10 točk in se glasi:

1. Vsak človek, ne glede na raso in barvo, ima pravico do hrane, do strehe, do obleke, do

demokratične države imele pred očmi kot cilj pri urejanju bodočih družabnih razmer po končani vojni. Deklaracija je po vsem svetu vzbudila veliko pozornost, zato seznanjamo z njo tudi naše čitatelje. — Razdeljena je na 10 točk in se glasi:

1. Vsak človek, ne glede na raso in barvo, ima pravico do hrane, do strehe, do obleke, do

demokratične države imele pred očmi kot cilj pri urejanju bodočih družabnih razmer po končani vojni. Deklaracija je po vsem svetu vzbudila veliko pozornost, zato seznanjamo z njo tudi naše čitatelje. — Razdeljena je na 10 točk in se glasi:

1. Vsak človek, ne glede na raso in barvo, ima pravico do hrane, do strehe, do obleke, do

demokratične države imele pred očmi kot cilj pri urejanju bodočih družabnih razmer po končani vojni. Deklaracija je po vsem svetu vzbudila veliko pozornost, zato seznanjamo z njo tudi naše čitatelje. — Razdeljena je na 10 točk in se glasi:

1. Vsak človek, ne glede na raso in barvo, ima pravico do hrane, do strehe, do obleke, do

demokratične države imele pred očmi kot cilj pri urejanju bodočih družabnih razmer po končani vojni. Deklaracija je po vsem svetu vzbudila veliko pozornost, zato seznanjamo z njo tudi naše čitatelje. — Razdeljena je na 10 točk in se glasi:

ŠKRAT

Matija: "Ali tebi sploh pade kakšna pametna v glavo?"
Jaka: "O, seveda, žganje se moje glave takoj prime..."

Vera: "Dušan, kako bi mogel živeti brez mene?"
Dušan: "Znatno ceneje..."

Zaročenec: "Odprj vrata, Vera!"
Vera: "Se ne preoblači v zakleto ljubičasto?"

Zaročenec: "Tako rad bi te spet enkrat videl!"
Vera: "Se ne morem odprti..."

Zaročenec: "Če me pa že želiš tako hitro videti, glej skozi ključavnico!"

Zena-možu: "Povej mi hitro besedo, ki se začne in neha s črko u!"
Mož: "Sirena."

zdravniške pomoči in do vsega kar je potrebno za uveljavljanje njegovih telesnih in duševnih sposobnosti in za ohranitev zdravja od rojstva do smrti.

2. Človek ima pravico do vzgoje, ki ga bo vzgojila v vrednega državljana in ki mu bo odprla pot do vseh kulturnih dobrin. Imeti mora tudi vsa življenja kar največje svobode mišljenja in besede.

3. Človek in njegovo ime, ki je zakonito pridobljeno, ima ta pravico, da sta zakonito zaščitena proti zasebnemu nasilju, razlastitvi in ustrahovanju.

4. Čeprav je podvržen svobodni kritiki, mora biti človek zaščiten proti lažem, ki bi mu mogle škodovati. O vseh obtožbah med seboj se morajo državljani sami sporazumeti. V državni upravi ne sme biti tajnih aktov. Vsi akti morajo biti javni in na razpolago javni občini ali popravni.

5. Sleherni človek naj bi imel pravico opravljati katerokoli službo, če se izkaže, da v njej lahko služi splošni blaginji.

6. Človek ima pravico, da se nastani kjerkoli na svetu, po svobodni odločitvi in na svoje stroške. V njegovo hišo z vojsko ne sme vstopiti nihče brez njegovega dovoljenja. Kretanje njegovega dovoljenja. Kretanje sme kjerkoli, kjer ne naredi škode ali kjer njegovo življenje ni v nevarnosti.

7. Človek naj ima pravico kupiti ali prodati karkoli je mogoče zakonito kupiti ali prodati in sicer v količini, ki je v skladu s splošno blaginjo.

8. Duševno zdrav človek ne sme biti dalje v preiskovalnem zaporu kot tri tedne in pred potekom treh mesecev mora biti obtožen po veljavni zakonik. Če v tem roku ni bil obtožen in obsojen, se mora izpustiti na svobodo.

9. Noben človek ne sme biti steriliziran, ali kako drugače krnjen brez svojega dovoljenja. Nihče ne sme biti trpinčen in tudi v zaporu mora živeti po človeško. Tudi ne sme biti obsojen na več kakor 15 let.

10. Klavzule in načela te deklaracije naj bi bile podrobno obdelane v posebnem zakoniku, ki bi ga moral vsakdo poznati. To naj bi bil temeljni zakonik za vseskupno človeštvo.

Mrs. C. M. Connell, z Reading, Pa., si prihrani pointe na surovem maslu, katerega si sama doma napravi iz smetane. Njen mož je izumil to preprosto metodo za izdelavo surovega masla na domu.

"OPATOV PRAPORŠČAK"

SPISAL FR. REMEC

(Nadaljevanje)

— Pater Hugon, je dejal, mi je obljubil, da postanem praporščak novega opata. Kar je bil Ročan, to postanem jaz. Bog ve, če se potem še vojvodinja ne zaljubi v mene, kakor se je v Rovana.

Hugon Alba je imel jako težko nalogo. Komisija mu je naložila, da preišče vse početje ubeglega opata Albertusa in vse razmere v samostanu ter zlasti vse okolnosti, ki se tičejo razmerja med Albertusom in odstavljenim opatom Petrom. Zasliseval je dan na dan različne priče in zaslišal na veliko nevoljo menihov tudi kmetске može in žene. Posebno pozornost je posvetil dogodku na samostanski pristavi, kjer je Polonica storila tako žalosten konec. O njeni babici se od tedaj ni nikdar več slišalo. Na pristavi so jo bili tedaj izpustili in od takrat je izginila brez sledu. Hugon je storil vse, kar je bilo mogoče, da bi jo našel, ker jo je potreboval kot pričo in naposled je obljubil nagrade deset cekinov tistemu, kdor staro ceko najde.

Samostanski uslužbenci in kmetje so od tedaj neprestano iskali Polonico babico in čez nekaj tednov se jim je res posrečilo, da so jo iztaknili pri nekem oglarju v gozdu blizu Tur-

jaka, kamor se je bila zatekla po dogodku na pristavi.

Z njenim zaslišanjem je bila obširna preiskava končana in Matija je dobil ukaz, da nese zapisnike vizitatorju opatu Angelusu v Rein. Poloničini babici je Hugon ponudil večjo vsoto denarja, a starka je vzlic svojemu uboštvu ni hotela vzeti.

— Na denarju, ki pride iz duhovniških rok, ni božjega blagoslova, je bil ves njen odgovor.

Oglar iz turjaškega gozda pa ni bil tega mnenja in je z veseljem sprejel ta denar ter se zavezal, da bo do smrti dobro skrbel za Poloničino babico.

Matija, ki je odnesel zapisnike o dovršeni preiskavi v Rein je imel naročilo, da počaka, kaj odloči komisija. Izostal je več tednov. Končno se je vendar vrnil in prinesel vest:

Opat Albertus pl. Lindek je odstavljen za vselej in mora iti na samostansko pristavo v Weinhofu pri Gradcu, pripor Markvard in meniha Mihael in Ivan, glavni sokrivci Albertusovi, morajo delati tri leta profese v vetrinjskem samostanu. Peter Limšak pa je pripoznan in potrjen kot zatiški opat.

XLII.

Peter Limšak je bil zopet opat v Zatičini. Najnevarnejši

Modna parada armadne in mornariške obleke

Slike predstavljajo najnovejše stile armadne in mornariške oprave: 1. Nova WAVE poletna uniforma. Sivo in belo pisano seersucker obleko z jacketom nosijo oficirke in drugo osebje, ki nosi sarže, katere označijo znaki v temno modri barvi. 2. Ta modri smock nosijo lekarniški asistentke, tehniške delavke v laboratoriju, delavke na parašutih in druge delavke posebno izvežbane v tehničnem delu. 3. Uradnice U. S. armade in vse članice katerekoli sarže pri WAC smejo nositi te nove vrste vrhnjo suknjo, ki je olivne barve. 4. Nov lahek dežnik za osebje ženskega rezervnega oddelka pri U. S. mornarici.

njegovi nasprotniki, pripor Markvard in meniha Mihael in Ivan, so bili zaprti v vetrinjskem samostanu, prejšnji opat Albertus pa je pod strogim nadzorstvom sameval na pristavi Weinhof pri Gradcu — zlomljen mož, ki ni bil v stanu še enkrat stopiti na bojno plan.

Matija je na priporočilo pater Hugona res postal praporščak zatiškega opata, ali veselil se je svojega novega dostojanstva le prav malo časa. Kmalu je začel uvidevati, da je pater Hugon le imel prav, ko mu je rekel, da pride ura razočaranja, ker tudi najboljši opat ni nič vreden.

— Meništvo, je bil dejal takrat pater Hugon, se je preživelo in kakor je bilo svoj čas koristno, tako je sedaj škodljivo in vsled tega je tudi vsak posamezni menih le nesreča za ljudi, med katerimi živi.

Matija takrat ni prav razumel, kaj da je hotel pater Hugon povedati s temi besedami, ali čez nekaj časa se mu je začelo svitati.

V samostanu so vladale sedaj nekam drugačne razmere, kakor za časa Albertusa. Menihi so se morali držati vsaj glavnih predpisov svojega reda. Pretepov in orgij ni bilo več, ali vzor- no radi tega samostansko živ-

CALL FOR NURSES—With a constantly widening war front the United States Army must draw more and more upon the civilian supply of trained nurses. Wounded and suffering American boys cannot wait.

ljenje še vedno ni bilo. Menihi so pogostoma hodili iz samostana in obiskovali kmetске hiše po okolici. Pri tem so vedno skrbeli, da so ujeli kaj drobca za maše, ali kake druge namene in denar navadno zapili. Tudi za obljubo čistosti se niso menili, čeprav je niso več tako očitno kršili kakor poprej. Zgodilo se je pa dostikrat, da so kmetски fantje zasacili kakega meniha na prepovedanih potih in mu kosti pošteno prerahljali. Edini Hugon Alba ni nikdar zapustil svoje celice, če ga niso klicali opravila, in občeval ni z nikomer, izvzemši Matijo. Ta je večkrat hodil k patru Hugonu na pogovore. Zapazil je kmalu, da je Hugon nesrečen v svojem stanu in počasi je izvalil iz njega njegovo skrivnost. Pater Hugon je bil izgubil vero. Ni več verjel, da je katoliška vera edina prava vera, spoznal je, da je med Kristusovimi besedami in med nauki rimske cerkve nepremostno nasprotje, obsojal je početje rimskih papežev in njihovih duhovnikov in obžaloval, da ni mogoče vzbuditi proti tem razmeram takega odpora, kakor ga je vzbudil Jan Hus na Češkem.

Počasi se je Matija seznanil s Husovimi nauki in oklenil se jih je z vso gorečnostjo. S temi nauki je primerjal dejanje in nehanje zatiških opatov in menihov in polagoma se je porajala v njegovem srcu velika ne-

volja proti menihom in tudi proti opatu Petru.

Ta nevolja pa se je izpremenila v očitno sovraštvo, ko je videl, da opat strogo izterjuje vse, kar so bili kmetje dolžni dajati. Krivičnega ni zahteval ničesar, le to, kar je imel samostan pravico zahtevati. Za kmeta pa je bilo že to jako hudo, kajti bremena, ki jih je moral nositi, so bila silno velika, a zmagoval jih je tem težje, ker je bil prejšnji opat ljudstvo prav nečloveško izmolzel.

(Dalje prihodnjije)

Srečanje s podmornico

Sedela sva s kapitanom v njegovi kajuti, piše švicarski novinar Gouzy, in si pripovedovala vsakovrstne zgodbe, ko je priropotal po stopnicah navzdol službujoči častnik in sporočil: "Podmornica dve milj pred nami."

Kapitan je planil kvišku, zaglal napol dokajeno cigaro v pepelnik in z nekoliko skoki dosegl poveljniški most. Jaz sam sem bil sprva malo presenečen,

potem se me je lotilo razburjanje. Hitro sem poiskal svojo kabino, pospravil nekaj stvari v majhen kovček, vtaknil listnico in potni list ter vzel neki površnik, kajti nikoli ne veš, kaj se lahko zgodi, če sproži podmornica svoj torpedo.

Kmalu sem stal poleg kapitana. Podmornica se je dvignila na površino in se nam počasi približevala. Zalajalo je nekoliko, bržkone so bili to slepi streli s strojnice. Povelje, naj se ustavimo!

Brez zastave, počasi se nam je približal grozotni brod. Med nami in njim je le nekoliko sto metrov, naša "Helena" je čakala na rahlo dvigajočem se morju, kaj se bo zgodilo. Nebo je bilo jasno, pogled na morje je bil krasen, samo voda izpod krme podmornice je ribala belo črto v zelenino vodovja.

Z daljnogledom smo spoznali nekoliko modro oblečenih mož ob periskopu — tedaj so se zaobliskale iskre. Tam preko je začel delovati aparat za znake, počasi se je odvijalo med seboj, je trajal cel čas. V jarkem soncu je imel naš mornar, ki je opravljal to delo, nelahko nalogo, toda s potrpežljivostjo in brezpripravnostjo je "sovražnik" ponavljal in ponavljal črte in pike, dokler ni šlo vse v redu. Na zadnje nam je sporočil še posebno vest: "V teh vodah se je izgubilo letalo. Pazite!"

Podmornica se je obrnila proti severu. Čez nekoliko mi-

nut je bil jekleni kit samo še neznatna točka na obzorju.

Usmerili smo se proti jugozapadu, četrt ure po tem srečanju, ki ni nenavadno. Podmornice nismo več videli.

Ali je bil grozotni brod, ki nas je bil pravkar ustavil, Francoz, Anglež ali Nemec? Kapitan sam ni vedel. Prikazal se je brez znakov, po katerih bi ga mogli spoznati, odstranil se je, ne da bi pokazal zastavo. Verjetno pa je šlo za Francoza, ki je nadziral maroške obale. Ta čas smo bili v višini Agadirja, kakšnih 100 kilometrov od obale, ki se je jasno črtala na obzorju.

Na krovu se je bilo polastilo vseh majhno razburjenje, kajti baš v teh vodovjih ni bilo videti že dolgo nobene podmornice. Baš ta vtis, ki ga je napravil obisk na mostu, je bil vzrok, da je to poročilo malo obsežnejše, nego bi ga dogodek, ki se je končal tako malo senzacionalno, zaslužil. O pogrešanem letalu nismo na nadaljnji poti proti Oboji, je trajal cel čas. V jarkem soncu je imel naš mornar, ki je opravljal to delo, nelahko nalogo, toda s potrpežljivostjo in brezpripravnostjo je "sovražnik" ponavljal in ponavljal črte in pike, dokler ni šlo vse v redu. Na zadnje nam je sporočil še posebno vest: "V teh vodah se je izgubilo letalo. Pazite!"

Društveni koledar

DECEMBER

12. decembra, nedelja. — Koncert umetnika Zlatko Balokovića, pod pokroviteljstvom Združenega odbora južno slovenskih Američanov (Srbi, Hrvati, Slovenci, Bolgari itd) v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave.

25. decembra, sobota. — Socialistični klub št. 49 — ples v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd.

31. decembra, petek. — Jadran Silvestrov ples v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd.

31. decembra. — Silvestrova zabava na starega leta večer. Kluba zapadnih slovenskih društev, 6818 Denison Ave.

PURCHASE ONLY WHAT YOU NEED...

Točna postrežba

Trgovcem, obrtnikom in posameznikom bodo zastopniki "Enakopravnosti" točno in zadovoljivo postregli, najsibo pri oglaševanju ali poročevanju novic, ako jih pozovete, da se pri vas zgledajo.

Za st. clairsko okrožje ter za newburško in zapadno okolico je zastopnik:

Mr. John Renko, 1016 E. 76 St.

Za collinwoodsko in euclidsko okolico:

Mr. John Steblaj, 1145 E. 169 St.,
IVanhoe 4680

Lastujte delež v Ameriki

Če bo vaša zastava padla, boste vi zgubili svobodo. Vi lahko ohranite to svobodo s tem, da DANES kupite "War Savings" znamke. Posodite stricu Samu desetico in pomagajte, da bo zastava svobode še naprej vihrala. Lastujte delež v Ameriki!

"WAR SAVINGS" znamke dobite na bankih ali poštnem uradu.

Send your Christmas Gifts before...
DEC. 10th

Because of limited equipment and the heavy burden placed on all transportation, help Railway Express to keep the vital transportation lines of the nation flowing smoothly over the Christmas period by Shipping before December 10th.

"I was lucky!"

Lucky because I just stopped one in the leg. But Smith and Weinberg and Farley... they're dead. Dead because we didn't have one more grenade to throw!

That's an American soldier speaking. Speaking your language.

He's asking for more guns to fight with. More tanks, more planes, more grenades to crack down on the enemy.

Well, let's give them to him!

Let's lend 10 percent of our pay to the Government. Let's put it in War Bonds. Let's lend Uncle Sam the money to make more tools of war.

It's a loan, because the money you put into War Bonds now comes back to you

in 10 years with a healthy bonus of good interest! For every \$3 you lay aside for War Bonds pays back \$4!

So put at least 10 percent—not 6 percent or 7 percent or 8 percent, but 10 percent—of your pay to work killing Japs and Nazis—and making money for you at the same time! Sign up in the Pay-Roll Savings Plan today!

WHAT YOU SHOULD DO

If you are—

1. Already setting aside 10 percent of your pay for War Bonds through the Pay-Roll Savings Plan—boost that 10 percent if you can.
2. Working in a plant where the Plan is installed but haven't signed up yet—sign up tomorrow.
3. Working in a plant where the Pay-Roll Savings Plan hasn't been installed, talk to your union head, foreman, or plant manager—and see if it can't be installed right away. The local bank will be glad to help.
4. Unable to get in on the Pay-Roll Savings Plan for any reason, go to your local bank. They will be glad to help you start a plan of your own.

Buy a Bond and Build a BATTLESHIP

SIROTE

Spisal NARTE VELIKONJA

(Nadaljevanje)

"Če pa je umrla!" je dodal Dolfek in nemoteno glodal lesnike.

"Saj ni!" je dejal Matijec. "Daj, dvignimo jo. Saj bi jo k meni zanesli, pa je predalec!" je govoril bolj samemu sebi. "Barba, kar pripravi posteljo!" je dejal ženski, ki je stala ob njem.

"Da bo v hiši mrlič in Bog ve za kakšno boleznijo. Tam je župan in tja jo zanesi, tudi ni nič dalj."

"Nikar je ne prenašajte, da ne umre. Naj si opomore. In kar tu naj počaka gospoda!" je dejala županja.

"Zeblo jo bo!"

"Pokrijte jo!"

Matijec je izvel iz vreče staro plahto ter jo vrgel na bolnico, ki je počasi prihajala k sebi.

"Vode!" je šepnila s slabim glasom.

"Branko!"

In Branko je prav v hipu prišel kozarec vode. Mati je malo srknila in nato zamahnila nazaj.

"Se po gospoda, Branko!"

"Saj so že šli!" je godrnjal podžupan Grabnar.

Županja je bila brez dušnega pastirja in morali so iti po sosednjega župnika. Čez dobro uro se je zamajal zvon v zvoniku ter udaril z zamolklim glasom. Ko je bolnica, ki je medtem težko hropela in grabila z uvelo roko po Doričinih laseh, zaslišala cingljanje zvončka, se ji je zjasnilo lice.

"Zakaj je niste položili v hišo?" je pokarajoče pogledal du-

hovnik županjo, ki je klečala na pragu.

"Da ne umre med prenašanjem!" je dejala in zardela do ušes. Župnik jo je ostro pogledal od nog do glave in kri mu je udarila v lica.

"Molite, otroci, za mamo!" je dejal Matijec ter snel Dolfeku čepico z glave.

In Dorica je pokleknila ob vozu ter dvignila ročice:

"Sveta Marija, prosí za nas!" Bolnica je hropela in lovila sapo. Lojzek je vresčal ves zaripel v obraz ter lačen in premražen tiščal umazan konec vrvi v usta.

Toliko da je duhovnik opravil sveto opravilo, je bolnici zagralo v prsih, pogledala je s steklenimi očmi po otrocih, zakrčila z rokami, kakor da pada ter jih položila najstarejšemu na glavo:

"Branko!"

Roka ji je omahnila, beseda zamrla na jeziku, njen umirajoči pogled je fantu segel v dno srca.

Matijec je stopil za županjo v hišo in dejal: "Luč prižgite, da vas ne bo hodila strašiti!"

Županja je dala svečo, toda v srečo jo je obšel neizrečen stud in sram, da je, izognivši se duhovniku zavila okoli vogla za njive.

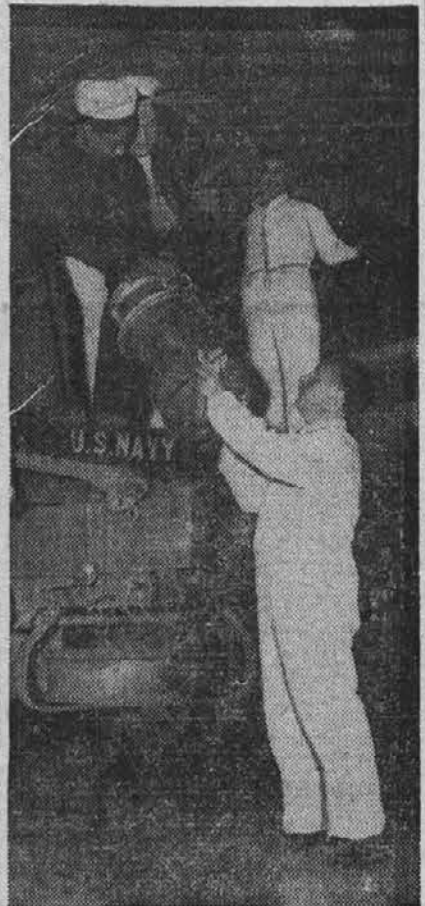
"Na, tu otroke, Branko, varuj jih!" je dejal Matijec, videč, da se ljudje razhajajo.

In Branko sirota je prevzel v varstvo tri sirote.

3.

Župan Velkavrh je razmišljal sam v svoji sobi. Notranjščina sobe ni bila Bog ve kako bogata; gospodar ni bil izvoljen radi imovitosti, temveč radi svoje gospodarnosti in preudarnosti. Tisti dan je hodil po sobi gori in doli in razmišljal.

Nadomestujejo "bolne" voznike

Pomorski so naložili truk z mlekom v New Yorku, potem ko je 265 voznikov nenadoma "zbolelo." "Bolezen" je nastala potem, ko je Narodni delavski odbor odredil dovoljenje za manj voznikov in manj potov za razpečevanje mleka.

EDITOR-HOST

Walter Yust, editor of the Encyclopedia Britannica, shown at the Mutual WGN microphone as host on "The Human Adventure" every Thursday evening at 7:30 CWT. The University of Chicago, the Encyclopedia Britannica and the Mutual network are cooperating in the preparation of the program. The program is heard over 70 Mutual stations, including one in your vicinity.

"Lepa reč!"

Mrtva Jelnicarica je ležala v mrtvašnici, kamor so jo bili zapeljali; županja je dala svoje rjuhe, da so pogrnili oder, a v lice se mrliču ni upala pogledati. Odšla je takoj od doma, češ, da mora k materi v sosednjo vas.

Otroke so spravili v župano-vo kuhinjo na ognjišče; Branko je pestoval malega in solze kakor lesniki so mu drsele po licu. Dorica se je plaho stiskala k bratu. Dolfek pa je hlastno mrvil kruh, ki mu ga je bil kupil Matijec.

"Kaj pa je malemu, da se tako dere?" je vprašala dekla Marta, ki je prišla iz hleva z golido.

"Lačen je!"

"Kar z menoj ga nesi!" In vlekla je vse štiri v hlev.

"Tja v jasli ga položi in jaz mu bom dala mleka!"

Dete je vresčalo, da se je težka cikasta krava radovedno ozrla za njim. Ko je Marta po-

molzla, je zajela iz golide svežega penecnega mleka. Položila si je dete na kolena, ki je pilo v hlastnih požirkih.

"Lepa reč!" se je oglašil gospodar na vratih. "Kajpak, kar na debelo z mlekom. Kdo pa to plača? Ali naj bom župan res oskrbnik, varuh in reditelj občinskih sirot, kakopak!"

"Gospoda, ne bodite vendar! Lačno je!"

"Lepa reč! Živ krst ni vedel zanje v vasi, pa se obesi na občino. Ali je občina kdaj kaj imela od Jelnicarja? Občinski odbor bo to vprašal in dejal, da se nisem znal otresti teh novih stroškov."

"Saj mama je težko prišla sem; ona ni hotela!" je dejal Branko.

"Gotovo bi bilo bolje, da bi vas ne bilo. Toda to rečem, Marta, da otrok ne boš razvajala!"

"Ne bom, gospodar, toda božji dar so!"

"Hvala lepa za tak božji dar! Močnik jim skuham! Še danes bomo imeli sejo, kam ž njimi!"

In je požugal Dolfku, ki je vlekel telička v kotu za uho, ter odšel.

Dekla Marta je skrivaj nali-la še lonček mleka ter ga ponudila dekletcu.

"Bog mi odpusti, kakor si svetemu Krišpinu, ki je za reveže kradel. Koliko si stara in kako ti je ime?"

"Pet let in Dorica sem."

"Tudi jaz sem imela Dorico, pa je umrla. In če bi bila jaz umrla pred njo, bi bila prav takšna sirotica kakor ti, ubožica!"

"Naša mama je tudi umrla!" je dejal počasi Dolfek.

"Umrla. Zdaj pa je res umrla!" je ponovil čez čas.

Dorica ga je hlastno prišla za roko.

"Pojdiva spet k nji!"

"Kar tu ostanita! Gospodar je ukazal skuhati močnik! Saj ste lačni!"

"Smo!"

Vlekla jih je nazaj v kuhinjo ter posadila za ognjišče.

"Sedite, otroci! Če pomislim, ako bi bila jaz umrla pred Dorico, bi bila tudi ona takšna ubožica!"

In solze so ji začele drseti po licu.

"Strašno, strašno! — Branko, malega kar položi na klop, naj spi!"

"Spi!" je potrdila Dorica. "Mama tudi spi!"

"Mamica je umrla!" je trdno popravil Dolfek.

"Nehajte, nehaite, otroci!" se je grabila Marta za glavo.

"Če tako blebetate, me boli srce. O, groza!"

"Lepa reč!" je prišel gospodar iz sobe, ki so mu otroci očitno prizadejali mnogo skrbi. "Saj je samo vas polno ognjišče." Njegov glas ni bil osoren in Marta je čutila usmiljenje iz njega. "Ali se ti spominjaš, Marta, stare Jelnicarice. Še dekleta je baje šla v Trst in imela otroka."

"Sina, očeta tehle!" je pokazala s kuhalično nanje.

"Prav! Ali ni umrla pri sinu?"

(Dalje prihodnjich)

Mali oglasi

BODITE PROSTI PRANJA

—VAM BO UGAJALO!

Pobiramo in dovažamo širom okraja. Plahte operemo brez, da bi se skrčile — zavese, drapes in srajce izborna operemo. Pokličite.

HENDERSON 7761

NEW METHOD LAUNDRY CO.

Zanesljiva pralnica od leta 1915

6710 Lexington Ave.

Zavarovalnino

proti ognju, tatvini, avtomobilskim nesrečam itd.

preskrbi JANKO N. ROGELJ

6208 SCHADE AVE. POKLICITE: ENdicott 0718

Za delavce

MOŠKI--ŽENSKE

Vi lahko pomagate zadati udarec s tem, da pridete delati k nam. Mi imamo odprta dela na

STROJIH

INSPEKCIJI

BENCH

in več druga dela.

Povprečne zahteve za ženske 5 čevljev-4 inče—135 funtov

Visoka plača od ure za začetek

Ohio Crankshaft

3800 Harvard

pri Harvard Denison poulični

Strojni operatorji

W. & S. 3A Lathe

Boring Mill

Radial Drill Press

Plača od ure

Euclid Rd. Machinery

1361 Chardon Rd.

TEŽAKI

za

STOCK HANDLING
SPREJEMNI ODDELEK
ODDAJNI ODDELEK
STAVBINSKI ODDELEK
SPLOŠNA DELA ZUNAJ

Visoka plača od ure in "overtime"

THE CLEVELAND TRACTOR CO.

19300 Euclid Ave.

DEKLETA

za

lahko assembly delo

Čisto delo

Dnevni šift

Plača od ure in "overtime"

Ohio Chemical Mfg. Co.

1177 Marquette

blizu E. 55th in St. Clair

Mali oglasi

VSE KARKOLI

potrebuje se od zobozdravnika bodi izvlečenje zob, polnjenje zob in enako lahko dobite v vaše polno zadovoljstvo pri dr. Župniku, ne da bi zgubili pri tem dosti časa. Vse delo je narejeno, kadar vam čas pripušča. Uradni naslov:

vhod na 62. cesti

Knausovo poslopije
6131 St. Clair Ave.

OGLAŠAJTE V —
"ENAKOPRAVNOSTI"

Za delavce

Hotel Statler

potrebuje MOSKE za

Hišnike

Čistilce pohištva

Kuhinjsko delo

potrebuje ŽENSKE za:

Kuhinjsko delo

Kuharico

Čiščenje oken

Zglasite se v ozadju Hotela,
E. 12 St.

Personnel Office, soba 335,
med 9-6 pop.

OSKRBNICE

Polni čas: 5.10 zv. do 1.40 zj.
šest večerov na teden

DOWNTOWN:

750 Huron Rd. ali

700 Prospect Ave.

PLAČA \$31.20 NA TEDEN

Delni čas:

1588 Wayne Rd., Rocky River
Tri ure dnevno, 6 dni na teden

PLAČA \$9.90 NA TEDEN

Če ste sedaj zaposleni pri o-
brambnem delu, se ne prihlasite

EMPLOYMENT OFFICE

ODPRT 8 zj. do 5. zv. dnevno
razen ob nedeljah

Izkazilo državljanstva se
zahteva

THE OHIO BELL TELEPHONE CO.

700 Prospect Ave. Soba 901

KURJAČ

(Licenciran)

Boiler nizkega pritiska
Delo skozi celo leto

Vojna tovarna na vzhodni strani

Plača od ure

Euclid Rd. Machinery

1361 Chardon Rd.

MOŠKE IN ŽENSKE

se potrebuje za

splošna tovarniška dela

6 dni v tednu

48 ur dela na teden

Plača za ZAČETEK

Moški 77½c na uro

Ženske 62½c na uro

Morate imeti izkazilo držav-
ljanstva.

Nobene starostne omejitve, če
ste fizično sposobni za delo, ki
ga imamo za vas.

Zglasite se na
EMPLOYMENT OFFICE
1256 W. 74 St.

National Carbon Co., Inc.

Oglašajte v --- Enakopravnosti

Mali oglasi

CE POTREBUJETE
novo streho ali pa če je treba va-
stro streho popraviti, se obrnite do nas. Iz-
vršimo velika in majhna dela na iz-
govskih poslopijih in domovih. Brezpla-
ni proračun.

Universal Roofing Service

1106 St. Clair Ave.

CH. 8376-8377

Ob večerih: ME. 4767

B. J. RADIO SERVICE

1363 E. 45 St. HE. 3028

Prvovrstna popravila na vseh
vrst radio aparatih

Zakrajsek Funeral Home, Inc.

6016 ST. CLAIR AVENUE

Tel: ENdicott 3113

Pridite in oglejte si
našo zalogo novih spomladanskih
zastorov in "draperies."
PARKWOOD
HOME FURNISHINGS
7110 St. Clair Ave.
Odprto ob večerih

Oblak Mover

Se priporoča, da ga pokliče-
te vsak čas, podnevi ali po-
noči. Delo garantirano in hi-
tra postrežba. Obrnite se z
vsim zaupanjem na vašega
starega znanca

John Oblaka

1146 E. 61 St.

6122 St. Clair Ave.

HE 2730

Farmers Poultry Market
Vogal SUPERIOR in E. 43rd St.
KOKOSI, RACE, GOSKE,
PURMANI IN JAJKA
Prodajamo na debelo za očetne
in priredbe.

REAL DISCOVERY FOR HIGH BLOOD PRESSURE

Dangerous High Blood Pressure
(Essential Hypertension) is usually
marked by distressing symptoms
such as dizziness, throbbing head-
aches, sleeplessness and nervous-
ness. If disregarded, this may lead
to Heart Trouble, Stroke, Paralysis,
Hardening of the Arteries or Kid-
ney Trouble. Diamonex, discovery
of a heart specialist, is designed to
quickly aid in the relief of these
distressing symptoms.

A Chicago resident says: "I suf-
fered from High Blood Pressure for
several years with increasingly
severe throbbing headaches, dizi-
ness and shortness of breath. I
showed the Diamonex formula to
my doctor and, on his advice, tried
the treatment for two weeks under
identical conditions as previous
treatments. Within only three days
my bad headaches and dizzy spells
were gone. My high blood pressure
was reduced and I sleep fine."

Diamonex goes directly to work
in three different ways to aid in
the relief of these dangerous symp-
toms. Results are speedy—within
as short a time as two weeks suf-
ferers often find that Diamonex has
accomplished 75% of the total re-
duction possible with this formula.
If you suffer from High Blood
Pressure you may try DIAMONEX
without risking a penny. To intro-
duce this wonderful treatment to
a million more sufferers this liberal
trial offer is made for a limited
time only.

Send only \$1.50 to the Diamonex
Company, 318-A North Michigan
Ave., Chicago, Illinois for a full
two weeks supply of genuine
DIAMONEX, prepaid. Use Dia-
monex according to the simple di-
rections for only two weeks. If, at
the end of that test period you are
not delighted with results your
money will be refunded immedi-
ately on request. There are no
strings or conditions—you owe it to
yourself to make this wonderful
test at once. Write today as this
offer is fully guaranteed.

Louis Adamic's Books FOR GIFTS

Give autographed copies of Louis Adamic's books for Christmas to your American-born sons and daughters—to other relatives—to friends and neighbors—to business associates—to boys and girls in the armed forces—to prominent people in your town and vicinity who ought to know about Slovenia and Yugoslavia, national and international problems. — Give especially Louis Adamic's latest book

"MY NATIVE LAND"

now being read and discussed all over America, soon to be published also in Russia, Brazil, Argentina and Sweden, and certain to have great influence on the future of Slovenia, Yugoslavia and the Balkans, as well as the international situation as a whole.

WHEN ORDERING THE BOOK, USE THE BLANK BELOW.
MAIL IT WITH YOUR CHECK OR MONEY ORDER TODAY!

LOUIS ADAMIC
MILFORD, NEW JERSEY

Please send me the indicated number of AUTOGRAPHED copies of your books for which I enclose \$.....

.....MY NATIVE LAND \$3.75 each copy; \$.....
.....The Native's Return 2.75 " " \$.....
.....Two-Way Passage 2.50 " " \$.....
.....From Many Lands 3.50 " " \$.....
.....What's Your Name? 2.50 " " \$.....
.....My America 4.00 " " \$.....
.....Laughing in the Jungle 3.00 " " \$.....
.....House in Antigua 3.00 " " \$.....

Send the books to (write address carefully):

(If you wish to have the books sent to several addresses, write a separate letter, giving mailing instructions. If possible, write in English so that Mr. Adamic's assistant can handle the orders when he is not at home.)